

Modstand mod "Tillægsprotokol til Oviedo konventionen om menneskerettigheder og biomedicin. Omhandler beskyttelse af psykisk syge personers menneskerettigheder og værdighed i forbindelse med frihedsberøvelse og tvangsbehandling"

Kære Emilie Sørensen,

Vi skriver til dig på vegne af nationale/regionale/lokale organisationer, som varetager psykisk syge personers interesser, og som medlem af European Network of (Ex-)Users and Survivors of Psychiatry (ENUSP), som er en græsrodsbevægelse for tidligere og nuværende brugere af psykiatri på europæisk niveau.

Vi er klar over, at komiteen siden år 2014 har arbejdet på en tillægsprotokol til Oviedo konventionen om menneskerettigheder og biomedicin. Tillægsprotokollen handler om beskyttelse af psykisk syge personers menneskerettigheder og værdighed i forbindelse med frihedsberøvelse og tvangsbehandling¹. Komiteens medlemmer skal hertil komme med en tilbagemelding.

Det er vores mulighed for at informere dig om tillægsprotokollen i støbeskeen. Tillægsprotokollen kommer ikke til at beskytte vores rettigheder, den virker stik modsat. Den vil snare forhindre reformerne af psykiatrien, bevare status quo og føre til nye menneskeretsforbrydelser, fordi tillægsprotokollen skaber tvetydige standarder for menneskerettigheder og forvirring på det juridiske område.

Beslutningen om at udvikle et juridisk bindende instrument 'Beskyttelse af psykisk syge personers menneskerettigheder og værdighed i forbindelse med frihedsberøvelse og tvangsbehandling' blev taget på grundlag af komiteen Steering Committee on Bioethics (CDBI) som fandt huller i lovgivningen hos Europarådets medlemsstater i forbindelse med implementeringen af Recommendation (2004)10, som beskytter værdigheden og psykisk syge personers menneskerettigheder. Men disse anbefalinger blev udviklet før FN Handicapkonvention blev til og er baseret på de gamle standarder, som strider med FN Handicapkonvention fra år 2006.

Det er vigtigt at fremhæve at 46 ud af 47 medlemsstater har ratificeret FN Handicapkonvention og dermed har forpligtet sig til at implementere konventionen og afholde sig fra at bryde med målsætningen og formålet med denne menneskeretskonvention.

Anbefalingen fra komiteen Bioethics Committee påstås at være i overensstemmelse med FN Handicapkonvention, men det er altså ikke sandt.

Komiteen bag FN-konventionen for personer med handicap har udtalt i adskillige konklusioner/anbefalinger til medlemsstaterne, i så vel generelle vendinger² og i deres guidelines om FN Handicapkonvention Artikel 14³, at psykiatrisk, så vel som anden lægebehandling med tvang krænker Artikel 12 Lighed for loven og Artikel 15 Frihed for tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

---

¹https://www.coe.int/en/web/bioethics/news/-/asset_publisher/EV74osp47zWZ/content/public-consultation-on-a-working-document?inheritRedirect=false

²CRPD Committee General Comment no.1 on article 12 Equal recognition before the law (April 2014)

³CRPD Committee's Guidelines on article 14 Liberty and security of person (September 2015)

FN Handicapkonvention er udviklet af FN og garanterer ligeret for alle, også de psykisk syge, så alle kan nyde godt af menneskerettighederne og alle grundlæggende frihedsrettigheder. Blandt disse rettigheder er retsevne, frihed, frihed fra tortur og anden mishandling, og ret til sundhedspleje baseret på frit og informeret samtykke. Der er ingen plads i forhold til FN Handicapkonvention til et juridisk sidestykke, der udelukkende finder anvendelse på personer med påståede psykiske lidelser, i strid med Oviedo konventionens artikel 7 og formål og anvendelsesområde for udkastet til tillægsprotokollen.

Vi forstår fuldt ud vanskelighederne inden for psykiatrien, som nu skal til at opfylde alle disse høje forventninger til pleje uden alle de rigtige tilbud, viden og national lovgivning, der endnu ikke er på plads, men vi er overbevist om, at alle disse problemer kan overvindes af viljen til reformer, forskning og udvidelse af eksisterende god praksis og planlægning af tilbud i samarbejde med organisationer af psykiatribrugere og (tidligere) brugere, der har overlevet psykiatrien. Eksempler på eksisterende god praksis er: Personlig Ombudsmand i Sverige, International Peer Support (IPS), WRAP (Wellness Recovery Action Plan), Familiekonferencer, Åben dialog, Soteria houses, peer-run respite-houses, lokal støtte og også nogle progressive udøvere, som er lokalforankret, professionel psykiatrisk støtte baseret på frivillighed.

Herfor bør man også minde om, at spørgsmålet om personligt ansvar og farlighed kan løses på en måde, der er forenelig med FN Handicapkonvention, uden at brændemærke og skabe særskilt lovgivning for en bestemt gruppe af mennesker, sådan som det er tilfældet i udkastet til tillægsprotokollen.

Konsekvenserne af en vedtagelse af udkastet til tillægsprotokollen er, at det skaber to modstridende spor i menneskerettighedslovgivningen, der igen skaber stor forvirring og truer reformer, der allerede er begyndt i mange medlemslande.

Fra et juridiske synspunkt er FN Handicapkonvention det nyeste og mest specialiserede internationale instrument om menneskerettigheder for handicappede, baseret på lex posterior og lex specialis principper, erstatter konventionen bestemmelserne i regionale instrumenter i tilfælde af konflikt.

Mange nøglespillere blandt organisationerne har allerede udtalt lignende bekymringer og opfordret til at trække udkastet til tillægsprotokol tilbage, herunder European Disability Forum (EDF), ENUSP, Mental Health Europe (MHE), OHCHR, FN komite FN Handicapkonvention, Special Rapporteur for the Rights of Persons with Disabilities, MDAC, Human Rights Watch og meget mere. Blandt Europarådets medlemmer har Portugal officielt anført, at det ikke vil stemme for udkastet til tillægsprotokollen.

På baggrund af ovenstående opfordrer vi dig til ikke at støtte udkastet til tillægsprotokol.

Tak for din opmærksomhed. ENUSP besvarer gerne eventuelle spørgsmål.

Med venlig hilsen,

Medlem af ENUSP
Søren Mikkelsen
MSc Politics
Drivsåtsvej 19
4450 Jyderup
E-mail: info@heforshe.dk
Tlf.: 22 54 05 42